

SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEGO SYMPOZJUM EKUMENICZNEGO – 40 ROCZNICA UNITATIS REDINTEGRATIO

ks. Krzysztof Wojtkiewicz

1 grudnia 2004 roku w Warszawie odbyło się ogólnopolskie sympozjum ekumeniczne, zorganizowane z okazji 40 rocznicy dekretu „Unitatis Redintegratio” Organizatorem sympozjum była Rada Episkopatu do spraw Ekumenizmu oraz Sekcja Ekumeniczna Wydziału Teologicznego UKSW. Jednodniowe sympozjum odbyło się w auli uniwersyteckiej Jana Pawła II.

Ks. prof. R. Bartnicki, rektor UKSW, otworzył sympozjum powitaniem gości. W swoim słowie zaznaczył doniosłość soborowego dokumentu ekumenicznego. Dekret Rozpoczął nową epokę w stosunkach Kościoła katolickiego z innymi Kościołami chrześcijańskimi i Wspólnotami kościelnymi. Dzięki tej charta magna stało się możliwe np. wzajemne uznanie chrztu pomiędzy Kościołami, wspólne nabożeństwa i modlitwy o jedność chrześcijan, a także ekumeniczne tłumaczenie Biblii oraz wiele działań na polu charytatywnym i społecznym. Następnie słowo pasterskie wygłosił ks. kardynał Józef Glemp, prymas Polski i Wielki Kanclerz UKSW. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na przebytą wspólnie drogę przez Kościoły chrześcijańskie od czasu ukazania się soborowego dokumentu. Podczas tego czasu odkryto wiele elementów łączących nas, chrześcijan. Szczególnie w obliczu wspólnot religii niechrześcijańskich staje się bardzo wyraźny fakt, że chrześcijanie, mimo podziału, są i czują się bardzo bliscy sobie. Niemniej, byśmy mogli występować na wspólnym forum wobec świata, musimy jako chrześcijanie dojść do porozumienia w kwestiach nas dzielących i to nie tylko w kwestiach wiary, ale też w zagadnieniach społecznych. I tu Prymas wskazał na różnicę stanowisk w odniesieniu do obrony życia poczętego, eutanazji, wychowania dzieci, płciowości i partnerstwa. Ponieważ świat współczesny coraz bardziej gubi orientację, przed chrześcijaństwem stoi obowiązek świadectwa prawdziwej postawy chrześcijańskiej. Bezpośrednim i zarazem merytorycznym wprowadzeniem do obrad sympozjum było słowo ks. abp. Alfonsa Nossola. Soborowy dekret nazwał on katolicką magna charta ekumenizmu. Był to zarazem początek dynamicznego zaangażowania się Kościoła katolickiego w sprawę ekumenizmu, czego wyrazem są ekumeniczne dyrektoria oraz papieska encyklika „Ut unum sint” Arcybiskup podkreślił też niezwykle ważną i fundamentalną rolę dialogu między Kościołami oraz wspólnych modlitw o jedność.

W pierwszej części sympozjum, którą prowadził ks. prof. P. Jaskóła, wygłoszone zostały trzy referaty na temat soborowego dokumentu. I tak jako pierwszy wystąpił ks. dr hab. L. Górka, prof. KUL, który podjął temat: „Historyczny rys de-

kretu Unitatis Redintegratio” Ukazał on etapy kształtowania się dokumentu i omówił kolejno trzy schematy, w których zaakcentował stopniowe dojrzewanie myśli ekumenicznej i coraz bardziej otwartej relacji Kościoła katolickiego do Kościołów Prawosławnych i Wspólnot kościelnych pochodzących z Reformacji. Ostateczna wersja dekretu osiągnęła pełną zgodność z Konstytucją dogmatyczną o Kościele „Lumen Gentium” Ks. Górka zwrócił ponadto uwagę, że powinny być czytane oba dokumenty, jeśli chce się zrozumieć katolickie podejście do ekumenizmu. Drugim referentem był ks. dr hab. W. Hanc, prof. UKSW, który mówił o „Podstawach i pojęciu ekumenizmu w świetle Dekretu Unitatis Redintegratio” Według profesora Hanca w soborowym dekreście można wskazać na trzy zasady ekumeniczne. Pierwszą jest trynitarna jedność Boga, drugą zaś Chrystus jako źródło i dawca jedności wszystkich wierzących i trzecią zasadą jest Duch Święty jako sprawca różnorodnych darów. Trzecim i ostatnim przed przerwą prelegentem był ks. dr S. Pawłowski, adiunkt IE KUL. W swoim wystąpieniu poruszył problem „Hierarchii prawd w Dekrecie Unitatis Redintegratio” Zagadnienie hierarchii prawd nie zostało przez Sobór szczegółowo opracowane, a jedynie tylko zaznaczone. Niemniej po Soborze problem ten został szeroko podjęty przez teologów, tak iż powstała na ten temat niemała literatura. Prelegent zwrócił uwagę, że dziś w ruchu ekumenicznym nawiązuje się do wskazania soborowego, według którego zespół prawd wiary w nauce katolickiej w różny sposób łączą się z prawdami podstawowymi. A są to prawdy trynitarno-chrytologiczne. Poza tym coraz częściej podejmowany jest pewien podział prawd, na jaki w czasie soborowym wskazał arcybiskup A. Pangrazio. Jedna część prawd wiary dotyczy celu, a druga odnosi się do środków. Przy czym pierwsza powinna mieć priorytet przed drugą w rozmowach ekumenicznych.

Po trzech prelekcjach ze strony katolickiej miała miejsce krótka przerwa, po czym nastąpiła druga część sympozjum, której prowadzenie powierzono ks. prof. M. Czajkowskiemu. Wygłoszone zostały jeszcze dwa referaty, jeden ze strony prawosławnej, a drugi ze strony protestanckiej. Kościół prawosławny reprezentował ks. dr Tofiluk, prof. ChAT w Warszawie. Dokonał on oceny soborowego dekretu ekumenicznego z punktu widzenia prawosławnego („Dekret o ekumenizmie w spojrzeniu teologów prawosławnych”). Prawosławny duchowny poruszył kwestię relacji Kościoła katolickiego do Kościołów Wschodnich, ich cech wspólnych i wzajemnego uznania. Wskazał na walory, jakie zawiera soborowy dokument oraz na pewne niejasności, jakie istnieją jeszcze się po stronie prawosławnej. Ostatnim prelegentem był pan prof. K. Karski, prof. ChAT w Warszawie z referatem: „Dekret o ekumenizmie w spojrzeniu ewangelików” Protestancki teolog podkreślił na doniosłość katolickiego dekretu ekumenicznego, wraz z którym nastąpiło w Kościele rzymskim otwarcie na inne wyznania chrześcijańskie. Zauważył następnie, że po tym dekrecie nastąpiło wiele inicjatyw ekumenicznych w Kościele katolickim, i że ekumenizm dzięki obecnemu papieżowi Janowi Pawłowi II jest niezwykle dynamiczny. W zakończeniu swego wystąpienia prof. Kar-

ski wskazał także na kilka problemów, które powinny być przedmiotem dalszych rozmów ekumenicznych.

Po wszystkich wygłoszonych referatach był jeszcze czas na wolne głosy i pytania ze strony uczestników sympozjum. Sympozjum zakończyło się nabożeństwem ekumenicznym Słowa Bożego w kaplicy uniwersyteckiej. Spotkaniu modlitewnemu przewodniczył ks. bp T. Pikus, wiceprzewodniczący Rady Episkopatu ds. Ekumenizmu. Homilię miał wygłosić bp J. Jagucki, Zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. Jednak z powodu choroby nie przybył na sympozjum. W jego imieniu przybył inny pastor tego Kościoła i wygłosił słowo. Wskazał w nim, że wśród wielu darów Ducha Świętego, jest dar mądrości. To tym darem obdarzeni byli ojcowie soborowi, którzy wraz dekretem „Unitatis Redintegratio” otworzyli nowy rozdział w ruchu ekumenicznym. Mądrość potrzebna jest i w dobie obecnej, kiedy przed ekumenią stoją nowe problemy. Ostatecznie jedynie kierowanie się mądrością może nie tylko Kościoły zbliżyć do siebie, ale pozwoli Duchowi Świętemu je zjednoczyć.